

Sygn. akt III RC 302/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2015 r.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Adam Skowron

Protokolant: Patrycja Sirek

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2015 r. w Tarnowskich Górach

na rozprawie sprawy prowadzonej

z powództwa B. M.

przeciwko małoletnim D. i K. rodzeństwu M. zastępowanym przez przedstawicielkę ustawową D. M. (1), D. M. (1)

o obniżenie alimentów, o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

1) zasądza od powoda B. M. tytułem alimentów na rzecz małoletnich powodów D. M. (2), K. M. po 500 (pięćset) złotych miesięcznie, płatne z góry do 5-go dnia każdego miesiąca, z odsetkami ustawowymi w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, począwszy od 26 listopada 2014 r., płatne do rąk przedstawicielki ustawowej małoletnich pozwanych D. M. (1), w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 21 lutego 2012 r. w sprawie sygn. I RC 272/11;

2) w pozostałej części oddala powództwo o obniżenie alimentów;

3) oddala powództwo o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

4) odstępuje od obciążania stron kosztami;

5) wyrokowi w punkcie 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 302/15

UZASADNIENIE

Powód B. M. pozwem z dnia 12 listopada 2014 roku skierowanym przeciwko małoletnim pozwany K. M. i D. M. (2) reprezentowanym przez przedstawicielkę ustawową D. M. (1) wniósł o obniżenie alimentów z kwoty 1000 zł na kwotę 250 zł miesięcznie. Jednocześnie wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego wobec D. M. (1). W uzasadnieniu wskazał, że jego sytuacja materialna jest na tyle zła, że został on wcielony do programu dłużników w insynuacji H. w Holandii, która zajęła prawie całkowicie jego pensję. Wobec powyższego nie jest w stanie płacić alimentów w łącznej wysokości 2500 zł.

W odpowiedzi na pozew z dnia 12 marca 2015 roku pozwana D. M. (1) w imieniu własnym oraz małoletnich pozwanych wniosła o uchylenie żądania pozwu w całości. Uzasadniając swoje stanowisko wskazała, że przez okres 2009-2015 roku powód nigdy dobrowolnie nie zapłacił alimentów. Dopiero interwencja komornika z Holandii pozwoliła kilkakrotnie otrzymać jakakolwiek pomoc finansową. Obecnie dług alimentacyjny wynosi około 150.000 zł.

Na rozprawie w dniu 23 listopada 2015 roku strony podtrzymały swoje stanowiska wyrażone odpowiednio w pozwie i odpowiedzi na pozew.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 21 lutego 2012 roku, sygn. akt I RC 272/11 Sąd Okręgowy w Gliwicach rozwiązał małżeństwo D. M. (1) z B. M. przez rozwód z winy tego ostatniego. W pkt 5 przywołanego wyroku kosztami utrzymania małoletnich D. M. (2) i K. M. obciążył obojga rodziców utrzymując dotychczasowy obowiązek alimentacyjny pozwanego względem małoletnich ustalony ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Rudzie Śląskiej z dnia 18 czerwca 2010 roku w sprawie III RC 922/09. Zgodnie z powyższą ugodą B. M. był zobowiązany do łożenia na rzecz małoletnich D. M. (2) i K. M. z tytułu alimentów kwoty po 1000 zł miesięcznie poczynając od 1 listopada 2009 roku, płatnych do rak matki z góry w terminie do 5 każdego miesiąca z odsetkami ustawowymi wynoszącymi 13 % w stosunku rocznym od dnia płatności każdej z rat.

W dacie wydania powyższego wyroku powód miał 36 lat, był zatrudniony w Holandii na podstawie różnych tymczasowych umów przez agencję pracy tymczasowej. Zarabiał około 1500 euro miesięcznie. Mieszkał w lokalu należącym do firmy, w której był zatrudniony. Nie miał wówczas nikogo na utrzymaniu jak również nie posiadał żadnych długów i zobowiązań finansowych.

W dniu wydania wyroku ustalającego wysokość alimentów przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów miała 33 lata, była zatrudniona na stanowisku pracownik administracyjny z średnim miesięcznym wynagrodzeniem 1.278,91 zł netto. W trakcie procesu o rozwód D. M. (1) wygasła umowa o pracę i pozostawała na utrzymaniu swoich rodziców. Koszty utrzymania określiła na kwotę 2000 zł. Wówczas zamieszkiwała w domu jednorodzinnym w R. o pow. 116 m² wraz ze swoim ojcem, który pomagał jej finansowo.

W dacie wydania niniejszego wyroku powód ma 39 lat, bez zawodu, zamieszkuje w Holandii. Obecnie pracuje jako monter ogrodzeń z wynagrodzeniem 1503 euro miesięcznie. Raz w roku dostaje około 1000 euro dodatku wakacyjnego. Mieszka wspólnie z partnerką i dwójką jej dzieci. Konkubina powoda nie pracuje, otrzymuje świadczenia rodzinne na dzieci. Pozwany ostatnią umowę podpisywał w grudniu 2014 r., wcześniej zarabiał 1468 euro miesięcznie. Ma do spłaty długi alimentacyjne w wysokości 20.000 euro. Koszty utrzymania mieszkania to czynsz -439 euro, energia i gaz – 166 euro, Internet – 27 euro, woda – 14 euro, ubezpieczenie -84 euro, ubezpieczenie konkubiny – 100 euro. Po zajęciu wynagrodzenia przez firmę windykacyjną pozostaje mu 75 euro tygodniowo.

D. M. (1) obecnie ma 36 lat, jest zatrudniona na $\frac{3}{4}$ etatu na jako sprzedawca na stacji benzynowej z wynagrodzeniem około 1000-1200 zł miesięcznie. Od 2012 roku z funduszu alimentacyjnego otrzymuje 500 zł na każde dziecko i 300 zł z egzekucji prowadzonej przez komornika holenderskiego. Dodatkowo przedstawicielka ustawowa małoletnich otrzymuje zasiłek rodzinny w wysokości 200 zł. Zamieszkuje w domu jednorodzinnym, który jest jej własnością. Mieszka wraz z dziećmi i swoim ojcem, który otrzymuje świadczenie emerytalne w wysokości 2.500 zł. Prowadzą osobne gospodarstwa domowe. Koszt utrzymania domu to podatek od nieruchomości – 200 zł rocznie, podatek od gruntu – 90 zł rocznie, Internet – 50 zł, woda -85 zł, gaz – 60 zł miesięcznie, energia – 110 zł miesięcznie, wywóz nieczystości – 40 zł, opał – 2100 zł na sezon.

W dacie wydania wyroku rozwodowego małoletni D. M. (2) chodził do pierwszej klasy podstawowej natomiast K. M. do przedszkola. Dzieci był ogólnie zdrowe, jedynie raz w roku cierpiały na dreszcze gorączkowe, co wiązało się z pobytem w szpitalu.

Obecnie małoletni pozwany D. M. (2) ma 11 lat, chodzi do klasy V SP, koszt wyprawki – 600 zł. Ogólnie zdrowy. Chodzi na zajęcia języka angielskiego – 100 zł miesięcznie, zajęcia tequondo – 60 zł.

Natomiast małoletni pozwany K. M. ma 7 lat, chodzi do klasy I SP, koszt wyprawki – 200 zł, ma wadę wzroku, co wymaga zmiany okularów co pół roku, koszt ok. 200 zł, ucześnieza na basen – 60 zł miesięcznie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: postanowienie sądu holenderskiego wraz z tłumaczeniem (k. 5-8), korespondencji dotyczącej egzekucji alimentacyjnej (k. 42-44), pism komornika sądowego przy SR w Elblągu (k. 45), sprawozdania rocznego o dochodach za rok 2014 (k. 88-89), specyfikacji wynagrodzenia z 1 października 2015 r. (k. 90-91), pisma organizacji pomocy społecznej z 17 listopada 2015 r. wraz z tłumaczeniem (k. 84-87), zaświadczeń ze szkoły (k. 82-83), zaświadczenia o zarobkach (k. 97), historii choroby (k. 92-96), akta SO w Gliwicach sygn. I RC 272/11, akta SR w Rudzie Śląskiej sygn. III RC 922/09, zeznania powoda (k. 98), zeznania pozwanej (k. 98).

Wskazany materiał dowodowy Sąd uznał za wiarygodny i przekonywujący. Nie sposób odmówić mu logiki i spójności. Prawdziwość wskazanych wyżej dokumentów nie budzi wątpliwości. Zgodne ze sobą, nie kwestionowane w zakresie ustalonego stanu faktycznego przez strony dowody dały Sądowi możliwość poczynienia ustaleń odpowiadających, zdaniem Sądu, rzeczywistemu stanowi sprawy.

Sąd dał wiarę zeznaniom przesłuchanych w toku postępowania stron. Zgodne ze sobą, nie kwestionowane przez strony dowody dały Sądowi możliwość poczynienia ustaleń odpowiadających, zdaniem Sądu, rzeczywistemu stanowi sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Powód B. M. pozwem z dnia 12 listopada 2014 roku skierowanym przeciwko małoletnim pozwanym K. M. i D. M. (2) reprezentowanym przez przedstawicielkę ustawową D. M. (1) wniósł o obniżenie alimentów z kwoty 1000 zł na kwotę 250 zł miesięcznie. Jednocześnie wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego wobec D. M. (1).

Odnośnie małoletnich powodów D. M. (2) i K. M. nie kwestionowana w sprawie była sama podstawa istnienia obowiązku alimentacyjnego powoda. Spornym w niniejszym postępowaniu było rzeczywiste wystąpienie zmiany stosunków pozwalającej na zmianę orzeczenia w przedmiocie alimentów w kierunku żądania pozwu.

Od wydania wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 21 lutego 2012 roku, sygn. akt I RC 272/11 upłynęło 3 lata.

Powództwo z art. 138 kro wchodzi w grę w przypadku zmiany okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego (art.133 i art.135 kro).

Zgodnie z przepisem art. 133 § 1 krio, rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego wychowania utrzymania i wychowania. Przesłankę powództwa z art. 133 § 1 krio stanowi zatem niemożność samodzielnego utrzymania się przez dziecko i brak dochodów z jego majątku wystarczających na pokrycie kosztów jego wychowania i utrzymania. Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka, które jeszcze się nie usamodzielnilo, podlega regulacji specjalnej, szczególnie dla dziecka korzystnej. To uprzywilejowanie dziecka trwa tak długo, dopóki dziecko nie osiągnie samodzielności, tzn. dopóki nie zdobędzie odpowiadających jego uzdolnieniom i predyspozycjom kwalifikacji zawodowych. Rodzice muszą przetołożyć na utrzymanie i wykształcenie dziecka, które mimo ukończenia 18 lat nadal zdobywa takie kwalifikacje, pod warunkiem, że wykorzystuje ono ten czas rzeczywiście na naukę (orz. SN z 8 sierpnia 1980 r., OSN 1981, poz. 20). Wyjątkowo obowiązek ich może ustać wcześniej, gdy dziecko uzyskało zawód przed pełnoletnością. Rodzice są obowiązani dążyć do zapewnienia dziecku właściwych warunków egzystencji nawet kosztem szczególnego wysiłku, odbiegającego od tego jaki normalnie osoba pracująca ponosi. W świetle art. 133 § 1 krio, jedyną okolicznością ograniczającą lub wyłączającą obowiązek alimentacyjny ze strony rodziców jest to, że ma ono wystarczające własne dochody.

Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka stanowi uszczegółowienie ogólnego obowiązku "troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka" i należytego przygotowania go, odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy zawodowej (art. 96 krio.). Obowiązek ten nie jest ograniczony przez żaden sztywny termin, a w szczególności - przez termin dojścia przez alimentowanego do pełnoletności. Nie jest także związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego stopnia podstawowego lub średniego wykształcenia. Jedyną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie tego obowiązku, jest to,

czy dziecko może utrzymać się samodzielnie, przy czym przyjmuje się, że nie można tego oczekiwać od dziecka małoletniego.

Powyższe ma miejsce w przedmiotowej sprawie. Pozwani są małoletni, mają dopiero 11 lat i 7 lat. Oboje są uczniami szkoły podstawowej i nie posiada własnych dochodów.

Określenie wysokości alimentów od każdego z rodziców na rzecz dziecka stanowi wypadkową usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego oraz wkładu osobistych starań rodzica o utrzymanie i wychowanie dziecka. Zmiana tych stosunków może uzasadniać odpowiednią zmianę orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków należy rozumieć istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami.

Rozważając przepisy art. 135 § 1 krio i art. 138 krio nie można abstrahować od obowiązków wynikających z innych przepisów. Art. 96 krio nakłada na rodziców obowiązek troski o fizyczny i duchowy rozwój dziecka, zaś wedle art. 133 § 1 krio rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie także wtedy, gdy nie znajduje się w niedostatku. Wobec treści tych przepisów uznać trzeba, że rodzic powinien dzielić się z dzieckiem skromnym nawet dochodem.

B. M. jako osoba zobowiązana do świadczenia alimentów nie może uchylać się od tego obowiązku na tej podstawie, że jego wykonywanie stanowiłoby dla niego nadmierny ciężar. Jest bowiem obowiązany podzielić się z małoletnimi pozwanymi nawet najmniejszymi dochodami.

Zgodnie z art. 138 krio w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Powołany przepis nakazuje gruntowne przeanalizowanie zakresu zmian w sytuacji stron, pozostającego w ścisłym związku z usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego i możliwościami płatniczymi zobowiązanego.

Przechodząc zatem do analizy pierwszej z przesłanek - przesłanki usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego - zauważyć należy, iż obowiązujące obecnie alimenty zostały ustalone wyrokiem sprzed 3 lat, jednakże sam upływ czasu nie może sam z siebie wpływać na obniżenie obowiązku alimentacyjnego. W przedmiotowej sprawie nie sposób także przyjąć by na zmianę sytuacji materialnej powoda wpłynęła zwykła zmiana cen towarów i usług, gdyż okoliczność ta wpływa w jednakowym stopniu na stronę powodową jak i pozwaną. W powyższym okresie nie uległy zasadniczej zmianie, a z pewnością zmniejszeniu, potrzeby małoletnich pozwanych. Uprzednio D. M. (2) chodził do I klasy podstawowej natomiast teraz jest uczniem klasy V tej samej szkoły. W przypadku K. M. w dacie wydania poprzedniego wyroku uczęszczał do przedszkola, teraz jest w wieku wczesnoszkolnym. Z całą pewnością nieznacznie wpłynęło to na wyższe koszty ich utrzymania, biorąc pod uwagę koszty podręczników, zeszytów oraz innych pomocy naukowych jak również zajęć dodatkowych. Sytuacja materialna przedstawicielki ustawowej w ocenie Sądu uległa nieznacznej poprawie.

Natomiast w odniesieniu do sytuacji powoda w niniejszej sprawie należy zauważyć, iż bez wątpienia ulegała ona pogorszeniu. Co prawda jego wynagrodzenie stanowi kwoty tego samego rzędu, jednakże w dacie wydania wyroku rozwodowego nie posiadał on żadnych długów oraz nie miał nikogo na utrzymaniu. W chwili obecnej w związku z licznymi długami został on objęty programem dłużników w instytucji H. działającej na terenie Holandii. Ponadto powód ma na utrzymaniu obecna partnerkę i jej dwójkę dzieci. Od września 2015 roku B. M. otrzymuje pomoc od Organizacji Pomocy (...) w zarządzaniu budżetem. Jego dochód jest niższy niż ustawowa kwota wolna od zajęcia. Płaci on miesięcznie alimenty w kwocie 75 euro. W tej sytuacji w ocenie sądu sytuacja materialna powoda uległa pogorszeniu zatem istnieją podstawa do obniżenia kwoty alimentów należnych małoletnim pozwanym z kwoty 1000 zł na 500 zł. W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo o obniżenie alimentów.

Jeżeli chodzi o treść żądania pozwu dotyczącego uchylenia obowiązku alimentacyjnego wobec D. M. (1) wskazać należy, że w dacie wydania niniejszego wyroku taki obowiązek w ogóle nie istniał. Wyrokiem z dnia 21 lutego 2012

roku, sygn. akt I RC 272/11 Sąd Okręgowy w Gliwicach rozwiązał małżeństwo D. M. (1) z B. M. przez rozwód z winy tego ostatniego. W pkt 5 przywołanego wyroku kosztami utrzymania małoletnich D. M. (2) i K. M. obciążył obojga rodziców utrzymując dotychczasowy obowiązek alimentacyjny pozwanego względem małoletnich ustalony ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Rudzie Śląskiej z dnia 18 czerwca 2010 roku w sprawie III RC 922/09. Powyższym orzeczeniem nie utrzymał natomiast obowiązku alimentacyjnego orzeczonego na rzecz pozwanej D. M. (1). Wobec powyższego w tym zakresie Sąd oddalił powództwo.

Zgodnie z art. 98 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw. Wobec tego, że powód został zwolniony od kosztów sądowych w całości oraz biorąc pod uwagę sytuację finansową pozwanej Sąd odstąpił od obciążania stron kosztami sądowymi.

Wyrokowi w punkcie pierwszym nadano rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc.

.....

/ SSR Adam Skowron/